

Utlåtande 2013:35 RVI (Dnr 309-290/2013)

Delegation av tillsynsbefogenheter enligt miljöbalken från Länsstyrelsen till miljö- och hälsoskyddsnämnden (komplettering av tidigare beslut i kommunfullmäktige)

Förslag från miljö- och hälsoskyddsnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Tidigare beslut av den 16 februari 2009, § 21, rörande ansökan hos länsstyrelsen om överlåtelse av tillsynsbefogenheter från länsstyrelsen anpassas och kompletteras enligt följande:

Med stöd av 1 kap 18 § och 19 § punkt 1 miljötillsynsfoordningen (2011:13) begära att länsstyrelsen överlåter tillsynsbefogenheter åt miljö- och hälsoskyddsnämnden avseende följande typer av tillsynsobjekt

- a. Naturminnen som har beslutats av länsstyrelsen (2 kap 8 § första stycket punkt 1 miljötillsynsfoordningen)
- b. Verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön i sådant område som avses i 7 kap 27 § miljöbalken utom den tillsyn som omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 7 §, kommunens ansvar enligt 9 § eller Skogsstyrelsens ansvar enligt 10 § (2 kap 8 § första stycket punkt 6 miljötillsynsfoordningen)
- c. Miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndspflicht

enligt bilagan till föroordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, utom den tillsyn som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens ansvar enligt 26 § (2 kap 29 § punkt 1 miljötillsynsföroordningen)

- d. Föroreningsskador enligt 10 kap 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en sådan miljöfarlig verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till föroordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och som a) är i drift, eller b) har upphört efter den 30 juni 1969, om tillsynen vid tidpunkten för verksamhetens upphörande inte hade överlätit till kommunen (2 kap 29 § punkt 3 miljötillsynsföroordningen).

2. Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten ges i uppdrag att verkställa ansoökan enligt punkt 1.

Föredragande borgarrådet Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

I skilda beslut, den 7 maj 1985 och den 26 november 1987, överlätit Länsstyrelsen i Stockholms läns tillsynen enligt dåvarande 44 § miljöskyddslagen till Stockholms miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Sedan miljöbalken (1998:808) och lagen (1998:811) om införande av miljöbalken trädde ikraft den 1 januari 1999 har överlättelsebesluten gällt oförändrade med stöd av 5 § i den senare lagen. Länsstyrelsen har inlett en översyn av samtliga tillsynsoverlättelser inom länet och eftersom de nuvarande överlättelserna för Stockholms del har inför sig till en tid långt innan miljöbalkens införande, finns skäl att förnya ansoökan om delegation.

Kommunfullmäktige beslutade den 16 februari 2009 att anöka om att länsstyrelsen till Stockholms stad ska överlättta tillsynsbefogenheter enligt tillsynsföroordningen avseende

- Naturminne som beslutats av länsstyrelsen (A6 bilagan till tillsynsföroordningen)

- Verksamheter och aktiviteter som kan påverka miljön i sådant omräde som avses i 7 kap 27 § miljöbalken i den mån verksamheterna eller aktiviteterna inte omfattas av tillsyn enligt A1-A25 i bilagan till tillsynsforeskriftningsordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken (A26 bilagan till tillsynsforeskriftningsordningen).
- Miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till foreskriftningsordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (B1 bilagan till tillsynsforeskriftningsordningen).

Miljö- och hälsoskyddsnaömden fick i uppdrag att genomföra stadens ansökan hos länsstyrelsen, vilket gjordes den 16 april 2009.

Länsstyrelsen har därefter i en skrivelse ställt till miljö- och hälsoskyddsnaömden den 8 mars 2012 berett Stockholms kommun tillfälle att förtydliga framställningen om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken i fråga om tillsynen enligt 2 kap 29 § punkt 3 miljöföreskriftningsordningen (2011:13) av föroreningsskador enligt 10 kap 1 § första stycket miljöbalken orsakade av miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till foreskriftningsordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och som är i drift, eller har upphört efter den 30 juni 1969. Vidare bereder länsstyrelsen Stockholms kommun tillfälle att anpassa framställningen om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken till den nu gällande miljöföreskriftningsordningen (2011:13).

Beredning

Ärendet har initierats av miljö- och hälsoskyddsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret konstaterar att den tillsyn som avses i ärendet i praktiken redan bedrivs av miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt tidigare beslut om överlåtelse av tillsynsbefogenheter och att föreliggande förslag syftar till att anpassa den formella överlåtelsen av tillsynsansvar till nu gällande bestämmelser. Kontoret bedömer därför att den tillsyn som miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att staden övertar från länsstyrelsen inte kommer att kräva några personalförändringar och inte medför några egentliga kostnadsökningar.

Mina synpunkter

Föreliggande ärende är av strikt formell karaktär och syftar till att anpassa den formella överlåtelsen av tillsynsansvar till nu gällande bestämmelser. Jag instämmer därför i stadsledningskontorets synpunkter och föreslår att kommunfullmäktige bifaller miljö- och hälsoskyddsnsämndens hemställan.

Bilagor

1. Skrivelse från länsstyrelsen den 8 mars 2012
2. Utlåtande 2009:13 RII (Dnr 309-2622/2008)
3. Miljötillsynsförordningen (2011:13)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Kommunfullmäktige beslutar att anpassa och komplettera tidigare beslut av den 16 februari 2009, § 21, rörande ansökan hos länsstyrelsen om överlåtelse av tillsynsbefogenheter från länsstyrelsen enligt följande

1. Med stöd av 1 kap 18 § och 19 § punkt 1 miljötillsynsförordningen (2011:13) begära att länsstyrelsen överlåter tillsynsbefogenheter åt miljö- och hälsoskyddsnsämnden avseende följande typer av tillsynsobjekt
 - a. Naturminnen som har beslutats av länsstyrelsen (2 kap 8 § första stycket punkt 1 miljötillsynsförordningen)
 - b. Verksamheter och aktiviteter som kan påverka miljön i sådant område som avses i 7 kap 27 § miljöbalken utom den tillsyn som omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 7 §, kommunens ansvar enligt 9 § eller Skogsstyrelsens ansvar enligt 10 § (2 kap 8 § första stycket punkt 6 miljötillsynsförordningen)
 - c. Miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, utom den tillsyn som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens ansvar enligt 26 § (2 kap 29 § punkt 1 miljötillsynsförordningen)

- d. Föroreningskador enligt 10 kap 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en sådan miljöfarlig verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till föroordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och som a) är i drift, eller b) har upphört efter den 30 juni 1969, om tillsynen vid tidpunkten för verksamhetens upphörande inte hade överläts till kommunen (2 kap 29 § punkt 3 miljötillsynsföroordningen).
2. Miljö- och hälsoskyddsnaömden ges i uppdrag att verkställa ansoökan enligt punkt 1.

Stockholm den 20 mars 2013

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Per Ankersjö

Ulrika Gunnarsson

ÄRENDET

I skilda beslut, den 7 maj 1985 och den 26 november 1987, överlät Länsstyrelsen i Stockholms län tillsynen enligt dåvarande 44 § miljöskyddslagen till Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnd. Omfattningen av tillsynen framgick av en bilaga till beslutet. Sedan miljöbalken (1998:808) och lagen (1998:811) om införande av miljöbalken trädde ikraft den 1 januari 1999 har överlåtelsebesluten gällt oförändrade med stöd av 5 § i den senare lagen.

Länsstyrelsen har inlett en översyn av samtliga tillsynsöverlåtelser inom länet och eftersom de nuvarande överlåtelserna för Stockholms del hänför sig till en tid långt innan miljöbalkens införande, finns skäl att förnya ansökan om delegation. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade därför den 23 september 2008, § 8, att hemställa att kommunfullmäktige ansöker om förnyad och utökad överlåtelse från länsstyrelsen av tillsynsbefogenheter enligt punkterna A6, A26 och B1 i bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken (tillsynsförordningen). Av dessa punkter omfattar den befintliga överlåtelserna tillsyn enligt B1, d.v.s. tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter.

Kommunfullmäktige beslutade den 16 februari 2009, § 21, att kommunfullmäktige ska ansöka om att länsstyrelsen till Stockholms stad ska överlåta tillsynsbefogenheter enligt tillsynsförordningen avseende

- Naturminne som beslutats av länsstyrelsen (A6 bilagan till tillsynsförordningen)
- Verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön i sådant område som avses i 7 kap 27 § miljöbalken i den mån verksamheterna eller åtgärderna inte omfattas av tillsyn enligt A1-A25 i bilagan till tillsynsförordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken (A26 bilagan till tillsynsförordningen).
- Miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (B1 bilagan till tillsynsförordningen).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick i uppdrag att genomföra stadens ansökan hos länsstyrelsen, vilket gjordes den 16 april 2009.

Länsstyrelsen har därefter i en skrivelse ställd till miljö- och hälsoskyddsnämnden den 8 mars 2012 berett Stockholms kommun tillfälle att förtydliga framställningen om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken i fråga om tillsynen enligt 2 kap 29 § punkt 3 miljö- och hälsoskyddsförordningen (2011:13) av föreningsskador enligt 10 kap 1 § första stycket miljöbalken orsakade av

miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och som är i drift, eller har upphört efter den 30 juni 1969.

Vidare har länsstyrelsen berett Stockholms kommun tillfälle att anpassa framställningen om överlåtelse av tillsynsansvar enligt miljöbalken till den nu gällande miljötillsynsförordningen (2011:13).

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslutade vid sammanträde den 22 maj 2012, § 8, att föreslå kommunfullmäktige att anpassa och komplettera tidigare beslut av den 16 februari 2009, § 21, rörande ansökan hos länsstyrelsen om överlåtelse av tillsynsbefogenheter från länsstyrelsen. Därefter har det uppdagats ett skrivfel i det tjänsteutlåtande som låg till grund för beslutet. Beslutet hänvisar felaktigt till 2 kap 18 § och 19 § punkt 1 istället för till 1 kap 18 § och 19 § punkt 1, vilket har rättats i det uppdaterade tjänsteutlåtande som antogs av nämnden vid sammanträdet den 5 februari 2013 och som ligger till grund för detta utlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 5 februari 2013 att föreslå kommunfullmäktige att anpassa och komplettera tidigare beslut av den 16 februari 2009, § 21, rörande ansökan hos länsstyrelsen om överlåtelse av tillsynsbefogenheter från länsstyrelsen enligt följande

1. Med stöd av 1 kap 18 § och 19 § punkt 1 miljötillsynsförordningen (2011:13) begära att länsstyrelsen överlåter tillsynsbefogenheter åt miljö- och hälsoskyddsnämnden avseende följande typer av tillsynsobjekt
 - a. Naturminnen som har beslutats av länsstyrelsen (2 kap 8 § första stycket punkt 1 miljötillsynsförordningen)
 - b. Verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön i sådant område som avses i 7 kap 27 § miljöbalken utom den tillsyn som omfattas av länsstyrelsens ansvar enligt 7 §, kommunens ansvar enligt 9 § eller Skogsstyrelsens ansvar enligt 10 § (2 kap 8 § första stycket punkt 6 miljötillsynsförordningen)
 - c. Miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt

bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, utom den tillsyn som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens ansvar enligt 26 § (2 kap 29 § punkt 1 miljötillsynsförordningen)

- d. Föreningsskador enligt 10 kap 1 § första stycket miljöbalken orsakade av en sådan miljöfarlig verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och som a) är i drift, eller b) har upphört efter den 30 juni 1969, om tillsynen vid tidpunkten för verksamhetens upphörande inte hade överlåtits till kommunen (2 kap 29 § punkt 3 miljötillsynsförordningen).
2. Hemställa att kommunfullmäktige ger miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att verkställa ansökan enligt punkt 1.
3. Detta beslut ersätter miljö- och hälsoskyddsnämndens tidigare meddelade beslut den 22 maj 2012, § 8.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 16 januari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Sedan den 1 mars 2011 gäller miljötillsynsförordningen (MTF) och dess fördelning av operativt tillsynsansvar. Av 2 kap 29 § första stycket punkt 1 MTF framgår att länsstyrelsen ansvarar för tillsynen över miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, utom den tillsyn som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens ansvar enligt 26 §. Enligt punkt 3 i samma bestämmelse har länsstyrelsen även tillsynsansvar över föreningsskador enligt 10 kap 1 § första stycket miljöbalken orsakade av sådan miljöfarlig verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och som är a) i drift, eller b) har upphört efter den 30 juni 1969, om tillsynen vid tidpunkten för verksamhetens upphörande inte hade överlåtits till kommunen. Av andra stycket i samma bestämmelse framgår att länsstyrelsen får överlåta tillsynsansvar enligt första stycket åt en kommunal nämnd. Vidare framgår av 2 kap 8 § första stycket punkt 1 MTF att länsstyrelsen ansvarar för tillsynen i fråga om bl.a. naturreservat, kulturresevat, naturminnen, m.m. Även denna tillsyn är möjlig att överlåta åt kommunal nämnd, vilket framgår av andra stycket i samma bestämmelse.

Genom de befintliga besluten om överlåtelse av tillsyn har länsstyrelsen med stöd av dåvarande 44 § miljöskyddslagen överlåtit tillsynsbefogenheter avseende tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Kommunfullmäktiges beslut den 16 februari 2009 att ansöka hos länsstyrelsen om förnyad och utökad överlåtelse av tillsynsbefogenheter omfattar dels tillsyn över tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter och dels tillsyn över naturminnen samt verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön i sådant område som avses i 7 kap 27 § miljöbalken. Det saknas dock en uttrycklig begäran om att få ta över tillsyn över föroreningskador enligt 10 kap 1 § första stycket miljöbalken, där skadan härrör från pågående miljöfarlig verksamhet med beteckningen A eller B i bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller från verksamhet av detta slag som upphört efter den 30 juni 1969 och där tillsynen vid tidpunkten för verksamhetens upphörande inte hade överlåtits enligt 44 a § miljöskyddslagen (1969:387) eller 10 § denna förordning (B5 bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken).

Tidigare överlåtelser av tillsynsansvar (1985 respektive 1987) omfattade inte tillsyn över föroreningskadade områden eftersom sådan tillsyn inte var särskilt reglerad i miljöskyddslagen. Det var först i samband med miljöbalkens ikraftträdande som det infördes en tillsynsbestämmelse avseende förorenade områden. Eftersom miljö- och hälsoskyddsnämnden har övertagit tillsynsbefogenheter från länsstyrelsen avseende miljöfarlig verksamhet har nämnden även bedrivit tillsyn över förorenade områden kopplade till dessa verksamheter. Länsstyrelsen och kommunen har bedömt att tillsynen över föroreningskador har överlåtits till kommunen samtidigt med tillsynen över miljöfarlig verksamhet.

Det var inte nämndens avsikt att upphöra med tillsyn över föroreningskador enligt 10 kap 1 § första stycket miljöbalken orsakade av miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och som är i drift, eller har upphört efter den 30 juni 1969. Av förbiseende togs dock inte detta med i den förnyade ansökningen om överlåtelse av tillsynsbefogenheter. Nämnden föreslås därför hemställa att Kommunfullmäktige kompletterar ansökan i denna del så att ansökan även avser tillsyn över föroreningskadade områden.

Eftersom den föreslagna delegationen avseende föroreningskador överensstämmer med befintlig delegation, kommer en formell överlåtelse av tillsynsansvaret inte att innebära några ekonomiska skillnader för nämnden jämfört med i nuläget.

Sedan Kommunfullmäktiges beslut den 16 februari 2009 har, som redan nämnts, miljötillsynsförordningen (2011:13) trätt ikraft och ersatt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Med anledning av det har länsstyrelsen även berett staden möjlighet att anpassa framställningen om överlåtelse av tillsynsansvar till nu gällande bestämmelser.

Enligt 1 kap 18 § MTF får en statlig operativ tillsynsmyndighet i den omfattning som framgår av 2 kap MTF överlåta åt en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen enligt miljöbalken om Kommunfullmäktige begär det. Av 1 kap 19 § samma förordning framgår att en överlåtelse av operativ tillsyn ska avse en viss typ av tillsynsobjekt, en viss typ av tillsynsobjekt med undantag för ett visst eller vissa tillsynsobjekt, eller ett visst tillsynsobjekt. Av 1 kap 20 § samma förordning framgår vad den

överlåtande myndigheten ska ta hänsyn till när den prövar om operativ tillsyn kan överlåtas. Hänsyn ska bl.a. tas till omfattningen av tillsynsobjektens miljöpåverkan, den kommunala nämndens förutsättningar att uppfylla kraven i 6-12 §§ (avser behovsutredningar, register, tillsynsplan, resursfrågor, etc.), den kommunala nämndens förutsättningar att utöva tillsyn över tillsynsobjektens hantering av kemiska produkter, kommunens interna ansvarsfördelning över drift och tillsyn men även den överlåtande myndighetens egna förutsättningar att fortsättningsvis kunna ge effektiv tillsynsvägledning.

De typer av tillsynsobjekt som omfattas av Kommunfullmäktiges tidigare begäran om överlåtelse är alla överlåtbara även enligt miljötillsynsförordningen.

Tabellen nedan visar vilka tillsynsområden som omfattades av den tidigare begäran samt vilka bestämmelser i miljötillsynsförordningen som motsvarar de bestämmelser som gällde tidigare.

Typ av tillsynsobjekt	Förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken	Miljötillsynsförordningen (2011:13)
Naturminne som beslutats av länsstyrelsen	Punkt A6 i bilagan	2 kap 8 § första stycket punkt 1
Verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön i sådant område som avses i 7 kap 27 § miljöbalken i den mån verksamheterna eller åtgärderna inte omfattas av tillsyn enligt A1-A25 i bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken (A26).	Punkt A26 i bilagan	2 kap 8 § första stycket punkt 6
Miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (B1).	Punkt B1 i bilagan	2 kap 29 § punkt 1

Sammanfattningsvis hemställer miljö- och hälsoskyddsnämnden att Kommunfullmäktige anpassar och kompletterar sitt tidigare beslut om att begära överlåtelse av tillsynsbefogenheter från länsstyrelsen så att begäran görs med stöd av 1 kap 18 § och 19 § punkt 1, 2 kap 8 § första stycket punkt 1, 2 kap 8 § första stycket punkt 6, 2 kap 29 § punkt 1 och 2 kap 29 § punkt 3 miljötillsynsförordningen.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 februari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att den tillsyn som avses i ärendet i praktiken redan bedrivs av miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt tidigare beslut om överlåtelse av tillsynsbefogenheter, och att föreliggande förslag syftar till att anpassa den formella överlåtelsen av tillsynsansvar till nu gällande bestämmelser.

Kontoret bedömer därför att den tillsyn som miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att staden övertar från länsstyrelsen inte kommer att kräva några personalförändringar och inte medför några egentliga kostnadsökningar. Kompetens för uppgifterna finns redan och den nya tillsynen innebär i praktiken ingen förändring av nämndens arbete.

Stadsledningskontoret anser att miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag till övertagande av tillsyn är relevant och förutsätter att eventuella merkostnader till följd av förslaget ryms inom nämndens ordinarie budgetram. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att begära att länsstyrelsen överläta tillsynsbefogenheter åt miljö- och hälsoskyddsnämnden i enlighet med miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag i ärendet samt ger miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att verkställa ansökan.